

Politisk plattform för en ny strategi i en ny tid för Mora kommuns bästa

Centerpartiet och Socialdemokraterna i Mora bildar nu i samverkan en stark majoritet i fullmäktige. Avsikten är att detta så snart som möjligt ska få genomslag i den praktiska politiken, så att den nya majoriteten kan ta ansvar för kommunens utveckling under den resterande tiden av denna mandatperiod samt ytterligare minst en mandatperiod. Denna samverkan bygger på en gemensam plattform och utgör grunden för en politisk stabilitet och långsiktig utveckling för Moras bästa.

Mora är del av och drivkraft i en mycket attraktiv turist/upplevelseregion vilket ger oss förutsättningar och möjligheter som vi samverkande partier ska ta tillvara och utveckla. Det ska ske genom en rad insatser på olika områden för att främja en fortsatt tillväxt som ger en förstärkning av sysselsättningsläget. Utan tillväxt kan vi inte behålla den välfärd vi har idag och än mindre utveckla den.

Ekonomi för en fortsatt utveckling

Moraborna har efter steget in i 2000-talet fått vidkännas en kraftig obalans i ekonomin för de kommunala verksamheterna. Stor kraft har fått ägnas åt att komma tillrätta med de senaste årens underskott

För de kommande åren kan det skönjas en ljusning. Detta tack vare den gjorda skattehöjningen 2003, konjunkturförbättringen samt tillskjutande av nya statsbidrag till kommunerna.

De närmaste årens ökade intäkter kommer att behövas främst för att klara gjorda åtaganden. Med en kraftigt ökande grupp av äldre befarar vi att kostnaderna kommer att öka för äldreomsorgen. Vi kan också se att antalet barn minskar och att vi därför har stora strukturanpassningar att göra inom utbildningsområdet.

I den mån vi kan skapa ekonomiskt utrymme ska detta användas till att vidmakthålla kvaliteten inom skola, vård och omsorg. Att ha en kommunalskatt som inte överstiger andra kommuner som liknar Mora är ett av våra långsiktiga mål. Ska välfärd och tillväxt klaras i framtiden måste vi hushålla väl med våra resurser, vilket är ett gemensamt intresse för både medborgarna och de anställda i Mora kommun.

Morabor har rätt till en god utbildning, en god vård och en bra omsorg.

Förskola och skola för morgondagens vuxna

Lärandet är en livslång process – både för elever och lärare. Skolans största utmaning är att hålla barnens naturliga nyfikenhet vid liv så att lusten att lära finns kvar genom hela skoltiden. Elevernas lustfyllda lärande och utveckling ska stå i fokus för skolorna i Mora.

De tidiga barndomsåren är avgörande för varje människas utveckling. Förskolan och skolan ska ge barnen grundläggande kunskaper, en social utveckling och den starka självkänsla som alla behöver för att möta livets alla faser. Varje elev ska ha rätt till en individuell utvecklingsplan till stöd för sitt lärande och ha möjligheter till att själv påverka inriktningen på sina studier.

Skärpta krav på kunskaper och resultat behövs för att förbättra kvaliteten i skolan. Kvalitetsutveckling ska ske på varje skola. Ett arbete i syfte att varje skola mer systematiskt än tidigare måste redovisa sina resultat i förhållande till målen ska inledas. Antalet elever med godkända avgångsbetyg är ett sådant mått för berörda skolor.

Barn och unga i behov av särskilt stöd ska få det stöd de behöver. En omfördelning av resurser inom skolan till dessa elever är nödvändig.

Skolans engagemang och förhållningssätt är avgörande för ett framgångsrikt socialt förebyggande arbete och för inhämtandet av kunskaper. Man måste ha en helhetsyn på barns och ungdomars uppväxtvillkor.

I samverkan med föräldrar, fritids- och föreningslivet, socialtjänsten och polisen, räddningstjänsten samt näringslivet, ska de förebyggande insatserna inom skolan utvecklas. Med ett medvetet förhållningssätt och tydlig gränssättning från alla vuxna i och kring skolan kan man skapa ett positivt klimat som stärker elevernas självkänsla och ger en trygg struktur för lärandet.

Det behövs också en långsiktig strategi för strukturförändringar inom skolan och hur dessa ska kommuniceras med medborgarna.

En trygg och värdig äldreomsorg

Äldreomsorgens uppgift är att tillgodose grundläggande behov hos äldre som av olika anledningar behöver hjälp och stöd för att klara vardagslivet. Det handlar om både medicinsk och social omvårdnad med hög kvalitet vilket förutsätter kompetent personal i tillräcklig omfattning.

Alla har rätt till ett värdigt liv och en god omvårdnad på ålderns höst. Rätten att få en god äldreomsorg och få välja hur man vill ha det tillkommer alla.

Grundtanken är att alla äldre ska kunna bo kvar i den egna bostaden så länge de önskar även om vårdbehoven blir stora. God tillgång till hemtjänst, hjälpmedel och färdtjänst är därför avgörande för möjligheterna till ett kvarboende.

Inriktningen är att utveckla metoder för att kunna fördela resurser utifrån kvalitetssäkrade nyckeltal som vårdtyngd och andra viktiga faktorer.

De äldres egna resurser ska tas till vara. Och för att man ska kunna leva ett gott liv som äldre behöver man både kultur och föreningsliv. Ideella organisationers engagemang för de äldre är värdefulla och ska uppmuntras.

Dessutom gör anhöriga en stor insats i äldreomsorgen. Stödet till dessa anhöriga är viktigt.

Folkhälsa och social omsorger

En god folkhälsa är beroende av social och ekonomisk trygghet, makt att ta ansvar för sitt eget liv, ett hälsosamt arbetsliv, bra kost och regelbunden motion. Folkhälsoarbetet ska vara en självklarhet i alla delar av samhället. Det behövs insatser inom kommunen för att förebygga sjukdom och ohälsa.

Inom folkhälsoarbete intar arbetet mot missbruk av alkohol, narkotika och tobak en särställning. Vårt mål är att bruket av tobak och alkohol ska minska, särskilt bland ungdomar, eftersom dessa droger ofta utgör inkörspor-ten till tyngre droger.

Den oroande ökningen av narkotikamissbruket i unga år måste mötas med en bred mobilisering inom kommunen och i hela samhället kring en strategi mot narkotikamissbruket.

Målet måste vara ett narkotikafritt Mora.

Alla människor ska kunna känna trygghet i samhället. Vi måste därför fortsätta med arbetet att förebygga klotter, skadegörelse, våld och andra brott.

Många människor lever ett liv i ett utanförskap. Långtidsarbetslösheten och beroende av försörjningsstöd är några mått på att välfärden inte omfattas av alla. Utsatt-heten försvåras av psykiska problem och missbruk. Inom samtliga dessa områden krävs samhällets insatser för att den enskilda människan själv ska kunna skapa sig ett värdigt liv.

Kultur, fritidsverksamhet, föreningsliv och folkbildning

En god kultur- och fritidsverksamhet ger kommuninvånare ett rikare och friskare liv och bidrar till en positiv samhällsutveckling. Det behövs också för att balansera det massiva mediautbud vi har idag.

Barns och ungdomars kulturella aktiviteter lägger grunden för bildning, mångfald och tolerans. Musik, dans, bild och litteratur ska finnas med i livet redan från barn- och ungdomsåren. Olika kulturyttringar ska användas som hävstång i skolan för att ta vara på lust och nyfikenhet. Läsning av böcker har stor betydelse för tillgången till ett rikt språk, men också för tillgången till andra världar, tänkesätt och fantasier.

Stöd ska också ges till folkbildningen för dess viktiga uppgifter både ifråga om bildnings- och kulturverksamhet. Barn- och ungdomsverksamhet inom folkbildningen ska vara prioriterat.

Mora ska vara en bra ort för idrotts- och föreningsliv. Mora kommun har genom dess idrottsföreningar fått en profilering inom idrotten som vi vill värna om. Barn- och ungdomsverksamhet inom idrotts- och föreningslivet ska vara prioriterat.

Kommunen som arbetsgivare

Kommunens personalpolitik ska präglas av öppenhet, jämställdhet, delaktighet och nytänkande.

Vi ska arbeta för att Mora kommun blir en attraktiv arbetsgivare och att medarbetarna inom kommunen skall känna stolthet över sitt arbete.

De senaste åren har ohälsan generellt för hela samhället ökat. Det handlar om stress, belastningsskador och utbrändhet. Den höga sjukfrånvaron är ett slöseri med såväl mänskliga, sociala som ekonomiska resurser. Att bryta denna utveckling är en angelägen uppgift.

Bruka utan att förbruka

Vi lever i ett rikt jordbruks- och kulturlandskap med hög kvalitet på luft och vatten. Dessa värden vill vi bevara. Mora ska vara en föregångare inom miljöområdet och i omställningen för en hållbar utveckling. Vi måste lära oss att bruka utan att förbruka. Den ekologiska omställningen är vår tids största samhällsförändring som ställer krav på såväl politiskt ansvarstagande som en förändrad livsstil.

Genom ett övergripande miljöprogram och en struktur för miljöledning kommer miljöperspektiven in på alla verksamhetsområden i Mora.

Medborgarinflytande

Vi avser att under mandatperioden påbörja arbetet med att införa s.k. tjänstegarantier som beskriver vad medborgarna kan förvänta sig av kommunens tjänster, utifrån befintliga resurser, metoder, organisation och kompetens. Garantierna ska ha fokus på det som är centralt för medborgarna och den enskilde i den service kommunen ger. För att få en bredd i brukarnas och medborgarnas uppfattningar, kan och bör flera metoder användas, som t.ex. hearing, medborgarpaneler, intervjuer, enkätundersökningar och permanenta brukargrupper.

Vi kommer att utveckla dialogen mellan medborgarna och ansvariga politiker om vad vi alla tillsammans kan göra för att utveckla Mora kommun.

Byarna och landsbygdsutvecklingen

Byarna har mycket goda förutsättningar att bidra till Moras tillväxt. På landsbygden och i byarna finns det kvalitéer som är önskvärda av många fler än dem som bor där idag. Det krävs samordning över sektorsgränser, långsiktighet och lokalt anpassade lösningar som leder till en levande och hållbar landsbygd.

Visst finns det problem kring offentlig och kommersiell service, men det finns även möjligheter med en livsmiljö och ett småskaligt samhälle som tar vara på de demokratiska processerna.

Genom att samverka mellan privata, offentliga och ideella aktörer kan det skapas en attraktiv och konkurrenskraftig landsbygd för alla.

Landsbygden är inte bara lant- och skogsbruk, det är även turism, kultur, företagsamhet och mycket mer.

Näringsliv och utveckling

Mora ska vara en kommun som det är attraktivt att bo och arbeta i. Ett positivt näringslivsklimat, goda kommunikationer, en väl utbyggd offentlig och kommersiell service och ett brett fritids- och kulturutbud är faktorer som ska ge Mora sina fördelar.

Mora har ett strategiskt läge vid Siljan som en port mot Norra Dalarnas hela turistnäring. Förutsättningarna är goda för att Mora ska kunna behålla sin nuvarande position och satsa på en utveckling.

Kommunen ska genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser ta vara på de resurser som de som står utanför arbetsmarknaden besitter.

Ett positivt näringslivsklimat är betydelsefullt för att skapa tillväxt och flera jobb. Kommunens näringslivsstrategi är ett viktigt instrument för att uppnå detta, Strategin ska ge stöd och stimulans för en fortsatt utveckling för företagen som finns i Mora. Kommunen ska kunna ge service, rådgivning och hjälp med bl.a. kontakter mellan näringsliv och myndigheter, tips och råd om kompetensutveckling etc.

Möjligheterna till att behålla Moras nuvarande position och skapa möjligheter för tillväxt kräver en väl utbyggd och fungerande infrastruktur, vilken i kombination med nya arbetsmönster öppnar för att sprida såväl boende som arbetsplatser i hela Dalarna. Det ger även förutsättningar för en bättre livsmiljö.

Vi ska ta tillvara de goda förutsättningar som finns för att Mora ska kunna vara en knutpunkt för såväl person- som godstrafik.

Handlingsprogram 2005-2006

Ekonomi för en fortsatt utveckling

Under mandatperioden vill vi

- ta initiativ till en genomgripande översyn av politiker- och förvaltningsorganisationen
- ha balans i kommunens ekonomi
- börja arbetet med att införa s.k. tjänstegarantier som beskriver vad medborgarna kan förvänta sig av kommunens tjänster, utifrån befintliga resurser, metoder, organisation och kompetens.

Förskola och skola för morgondagens vuxna

Under mandatperioden vill vi

- skapa en långsiktig strategi för Mora kommuns planering av sin skol- och utbildningsstruktur.

En trygg och värdig äldreomsorg

Under mandatperioden vill vi

- öka beredskapen för en utbyggnad av äldreomsorgen för att möta behoven från ett ökande antal äldre

Folkhälsa och sociala omsorger

Under mandatperioden vill vi

- fortsätta bedriva ett aktivt folkhälsoarbete
- skapa en bred mobilisering mot drogmissbruket

Kultur, föreningsliv och folkbildning

Under mandatperioden vill vi

- påbörja en översyn av principerna för bidrag till föreningar och arrangemang
- även fortsättningsvis prioritera barn- och ungdomsverksamhet

Bruka utan att förbruka

Under mandatperioden vill vi

- utvärdera och följa upp kommunens energi-, samt miljö- och naturvårdsplaner

Näringslivet

Under mandatperioden vill vi

- ta fram ett nytt näringslivspolitiskt program för Mora

Bostadsförsörjningen

Under mandatperioden vill vi

- revidera kommunens bostadspolitiska program
- ha en hög beredskap när intresse för bostadsbyggande föreligger